

Никифор Садовський
(Тернопіль).

До теорії аналітичних функцій двох незалежних змінних.

Nikefor Sadowskyj
(Ternopil).

Zur Theorie der analytischen Funktionen von zwei unabhängigen Variablen.

В теорії аналітичних функцій одної змінної маємо два правила будови аналітичних функцій зі згорі даними зерами або бігунами. Перше подав Ваєрштрасс для функцій цілих, друге походить від Міттаг-Леффлера для функцій мероморфних.

В нинішній розвідці подаю конструкцію кількох інтересних функцій двох незалежних змінних, на яких покажу, що теорема Ваєрштрасса даєть ся примінити і в теорії аналітичних функцій двох змінних.

I.

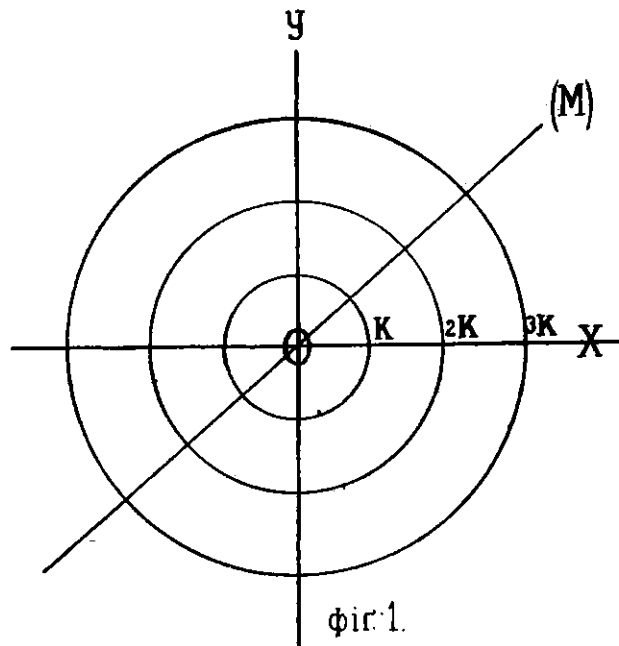
Як першу задачу ставляю собі: Збудувати аналітичну функцію, яка має представити філю, що розходить ся на воді під впливом точки, коли вона дροжить прямовісно. В природі натрафляємо на такі філі, приміром викликує її камінь, кинений на воду.

З геометричної сторони буде се поверхня філяста $z = f(x, y)$. Вартости на z будуть всі замкнені поміж двома площами $z = \pm A$, де A є амплітудою дροжачого руху. Для простоти рахунку кладу дροжачу точку в початок співрядних, вісь $+z$ прямовісно в гору, осі x і y поземі. Довільна площа

$(My - \operatorname{tg} \alpha \cdot x = 0)$ перетинає поверхню $z = f(x, y)$ вздовж кривої, яка є сіносоїдою. З огляду на те, що її вид не залежить від кута α , поверхня $z = f(x, y)$ є оборотною поверхнею. Її можна представити формулою:

$$z = \sin x \cdot \cos \alpha \quad \text{для } x \geq 0 \quad (1)$$

(Спосіб означення гл. Николай Морозовъ, Функція, Київ 1912). Однак ми постараємося виразити сю поверхню аналітично, будуючи її на основі її зер. Як видно з фігури, ця поверхня перетинає площу (xy) в колах o лучах $k, 2k, 3k \dots$ загальною λk .

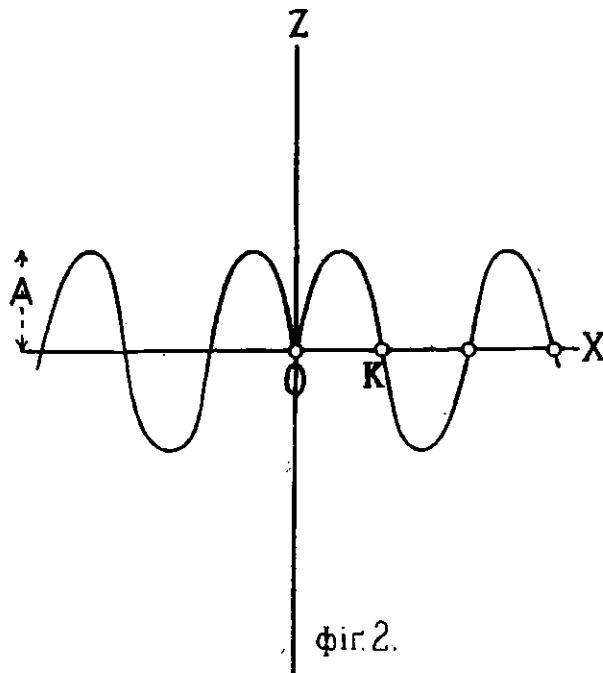

Функція з зером в точці $(0, 0)$ має вид $z^2 = x^2 + y^2$
 Функція з зерами на колі $x^2 + y^2 = k^2$

$$P_1(x, y) = 1 - \frac{x^2 + y^2}{k^2}$$

Функція з зерами на колі $x^2 + y^2 = (2k)^2$

$$P_2(x, y) = 1 - \frac{x^2 + y^2}{(2k)^2}$$

фіг. 2.

Для кола

$$x^2 + y^2 = (\lambda k)^2$$

дістанемо функцію

$$P_\lambda(x, y) = 1 - \frac{x^2 + y^2}{\lambda^2 k^2} \quad \lambda = 1, 2, 3 \dots$$

Функція, яка буде мати рівночасно зєра на обводі всіх кіл $x^2 + y^2 = (\lambda k)^2$, буде добутком

$$\prod_{\lambda=1}^{\infty} P_\lambda(x, y) = \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left(1 - \frac{x^2 + y^2}{\lambda^2 k^2} \right) \quad (2)$$

Сей добуток є збіжний рівночасно зі сурою

$$\sum_{\lambda=1}^{\infty} \frac{x^2 + y^2}{\lambda^2 k^2} = \frac{x^2 + y^2}{k^2} \sum_{\lambda=1}^{\infty} \frac{1}{\lambda^2}$$

а ся остання сума є збіжна для всіх (xy) .

Возьмім приміром точку в перстени $4k < r < 5k$, тоді

$$16k^2 < x^2 + y^2 < 25k^2.$$

Добуток $\prod_{\lambda=1}^{\infty} P_{\lambda}(xy)$ ділю тоді на два добутки частинні: $\prod_{\lambda=1}^5 P_{\lambda}(xy)$, який, як функція вимірна, ціла, є збіжний на цілій площі, і на добуток $\prod_{\lambda=6}^{\infty} P_{\lambda}(xy)$, для якого

$$x^2 + y^2 < (\lambda k)^2 \text{ при } \lambda > 5$$

буде також збіжний, і то абсолютно. З сего розважання бачимо, що добуток $\prod_{\lambda=1}^{\infty} P_{\lambda}(xy)$ є безупинно збіжний.

Квот

$$\frac{z}{\sqrt{x^2 + y^2} \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left(1 - \frac{x^2 + y^2}{\lambda^2 k^2}\right)}$$

є вже функцією, яка на цілій площі (xy) немає ніде зера, а таку прикмету має функція ціла

$$e^{H(x, y)}, \text{ евент. } const;$$

притім $H(x, y)$ зовсім довільна, отже можна зажадати, щоби вона мала вид $H(x^2 + y^2)$.

В результаті

$$z = e^{H(x^2 + y^2)} \sqrt{x^2 + y^2} \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left(1 - \frac{x^2 + y^2}{\lambda^2 k^2}\right) \quad (3)$$

Возьмім довільне коло із лучом $x^2 + y^2 = R^2$ у довільнім перстені, тоді

$$z = e^{H(R^2)} R \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left(1 - \frac{R^2}{\lambda^2 k^2}\right) \quad (4)$$

Коли порівнаємо ту формулу зі званою з теорії Ваєрштрасса

$$\sin \pi x = \pi x \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left(1 - \frac{x^2}{\lambda^2}\right), \quad (5)$$

побачимо, що встане покласти $x = \frac{R}{k}$, щоби вона перейшла на

$$\sin \frac{\pi R}{k} = \frac{\pi R}{k} \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left(1 - \frac{R^2}{\lambda^2 k^2}\right)$$

із співчинником

$$e^{\frac{H(R^2)k}{\pi}}$$

Тепер постараємося вишукати функцію $H(R^2)$. У тій цілі кладемо $y = 0$ і бачимо, що функція z переходить на простішу.

$$z = e^{\frac{H(x^2)k}{\pi}} \sin \frac{\pi x}{k}, \quad (6)$$

про яку знаємо, що співчинник $H(x^2)$ є постійний, значить, не залежить від x (але $H(x, y)$ ще може залежати від y).

Тому кладемо на відміну у функції

$$z = f(x, y) \quad x = 0 \text{ і дістаємо}$$

$$z = e^{\frac{H(y^2)k}{\pi}} \sin \frac{\pi y}{k}.$$

Тут знову переконуємося, що співчинник $H(y^2)$ є постійний, значить $H(x, y) = \text{const.}$, а тим самим

$$e^{\frac{H(xy)k}{\pi}} = \text{const.}$$

Назв'їм його коротко A (гляди фіг. 2), тоді

$$z = A \frac{\pi}{k} \sqrt{x^2 + y^2} \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left(1 - \frac{x^2 + y^2}{\lambda^2 k^2}\right) \quad (7)$$

є вже розв'язкою даного проблеми.

Дальші розсліди над сею функцією редукують ся до функції

$$z = \frac{A\pi}{k} R \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left(1 - \frac{R^2}{\lambda^2 k^2}\right).$$

Бачимо що вона є функцією яуча R , а тим самим повержня є оборотова з огляду на вісь z ; дальше бачимо, що вартости функції z осцилюють поміж $+A$ і $-A$ (амплітуда дряжання).

З огляду на те, що

$$\sin \left(\frac{\pi R}{k} \pm 2s\pi\right) = \sin \frac{\pi R}{k} \quad (8)$$

$2k$ є періодою функції, як се видко впрост на фігурі 2.

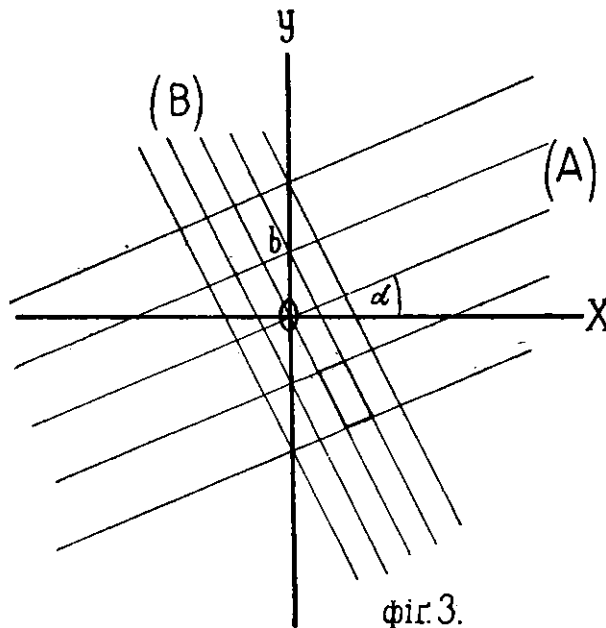
II.

Як що за зерові лінії функції взяти не кола, але інші криві лінії, тоді справа комплікується, Найпростіший випадок дістанемо, коли даною кривою буде лінія проста. Покажемо се на такій задачі:

Збудувати функцію, яка має зера здовж боків прямокутників, утворених пучками рівнобіжних прямих

$$\left. \begin{array}{l} \text{(A)} \quad y - ax - b\lambda = 0, \\ \text{(B)} \quad ay + x - \lambda ab(a+1) = 0; \end{array} \right\} (9)$$

притім λ приймає всі вартості чисел цілих додатніх і відємних.

фіг. 3.

Шукаємо функції із зерами на лінії $y = ax + b$:

$$y - ax - b = 0,$$

$$\frac{y - ax}{b} - 1 = 0,$$

отже

$$P_1(x, y) = 1 - \frac{y - ax}{b}.$$

Аналогічно будемо дальші функції

$$P_2(x, y) = 1 - \frac{y-ax}{2b},$$

$$P_3(x, y) = 1 - \frac{y-ax}{3b},$$

$$\vdots$$

$$P_\lambda(x, y) = 1 - \frac{y-ax}{\lambda b}.$$

Добуток

$$\prod_{\lambda=1}^{\infty} P_\lambda(x, y) = \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left(1 - \frac{y-ax}{\lambda b}\right) \quad (10)$$

є розбіжний, бо $\sum_{\lambda=1}^{\infty} \frac{y-ax}{\lambda b} = \frac{y-ax}{b} \sum_{\lambda=1}^{\infty} \frac{1}{\lambda} = \text{diverg}$, по причині,

що $\sum_{\lambda=1}^{\infty} \frac{1}{\lambda}$ є гармонічний ряд.

Та ми порадимо собі тут аналогічно, як се робимо при функціях із одною незалежною. Іменно замість брати

$$P_\lambda(x, y) = \left(1 - \frac{y-ax}{\lambda b}\right)$$

берем

$$P_\lambda(x, y) = e^{-\frac{y-ax}{\lambda b}} \left(1 - \frac{y-ax}{\lambda b}\right) \quad (11)$$

Розвиваємо виложничу функцію у ряд і виконуємо множення, уважаючи $\frac{y-ax}{b}$ змінною J .

$$\begin{aligned} P_\lambda(x, y) &= 1 + \frac{1}{1!} \frac{y-ax}{\lambda b} + \frac{1}{2!} \left(\frac{y-ax}{\lambda b}\right)^2 + \dots, \\ &\quad - \frac{1}{1!} \frac{y-ax}{\lambda b} - \frac{1}{1!} \left(\frac{y-ax}{\lambda b}\right)^2 - \dots \\ &= 1 - \frac{1}{2!} \left(\frac{y-ax}{\lambda b}\right)^2 - \frac{2}{3!} \left(\frac{y-ax}{\lambda b}\right)^3 - \dots \end{aligned}$$

$$z = \prod_{\lambda=1}^{\infty} P_{\lambda}(x, y) = \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left[1 - \frac{1}{2!} \left(\frac{y-ax}{\lambda b} \right)^2 - \frac{1}{3!} \left(\frac{y-ax}{\lambda b} \right)^3 \dots \right]$$

Сей ряд є збіжний враз із сумою

$$\frac{1}{2!} \left(\frac{y-ax}{b} \right)^2 \sum \frac{1}{\lambda^2}$$

Через розділенє сего добутка на два частинні, подібно як у попереднім примірі, легко переконати ся, що функція

$$z = \prod_{\lambda=1}^{\infty} P_{\lambda}(xy) \quad (12)$$

є безупинно збіжна :

$$z = \prod_{\lambda=1}^{\infty} e^{\frac{y-ax}{\lambda b}} \left(1 - \frac{y-ax}{\lambda b} \right) \quad (13)$$

Такий сам wzoreць дістанемо для відємних λ , іменно

$$z = \prod_{\lambda=-1}^{\infty} e^{-\frac{y-ax}{\lambda b}} \left(1 + \frac{y-ax}{\lambda b} \right) \quad (14)$$

З огляду на те, що оба добутки є абсолютно збіжні, можемо їх почленно помножити; притім виложнича функція зникне:

$$z = \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left[1 - \frac{(y-ax)^2}{\lambda^2 b^2} \right] \quad (15)$$

Для $\lambda=0$ є $y=ax$. Тому, щоби і зєра, які лежать на тій простій, були узгляднені, треба дописати чинник

$$(y-ax).$$

В результаті функція, яка має зєра на всіх простих $y-ax-\lambda b=0$, має вид

$$z_1 = (y-ax) \prod_{\lambda \neq 1}^{\infty} \left[1 - \frac{(y-ax)^2}{\lambda^2 b^2} \right]. \quad (16)$$

Тепер розсліджуємо прості

$$ay + x - \lambda ab(a+1) = 0;$$

для них творимо функції

$$Q_{\lambda}(xy) = e^{\frac{ay+x}{a(a+1)\lambda b}} \left[1 - \frac{ay+x}{a(a+1)\lambda b} \right] \quad (17)$$

і добуток

$$\prod_{\lambda=1}^{\infty} Q_{\lambda}(xy) = \prod_{\lambda=1}^{\infty} e^{\frac{ay+x}{a(a+1)\lambda b}} \left[1 - \frac{ay+x}{a(a+1)\lambda b} \right]; \quad (18)$$

цей добуток є теж безупинно збіжний. Як що узгляднити від-емні λ і просту, що переходить через початок співрядних, ді-стаємо для всіх простих прямовісних добуток

$$z_2 = (ay+x) \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left[1 - \frac{(ay+x)^2}{\lambda^2 [ba(a+1)]^2} \right]. \quad (19)$$

Квот

$$\frac{z}{(y-ax)(ay+x) \prod_{\lambda=1}^{\infty} P_{\lambda}(xy) Q_{\lambda}(xy)} = e^{\frac{H(xy)}{z}} \quad \begin{array}{l} \text{є вже функцією без} \\ \text{зер у скінчености,} \end{array}$$

а звідти остаточно

$$z = e^{\frac{H(x,y)}{(y-ax)(ay+x) \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left[1 - \frac{(y-ax)^2}{\lambda^2 b^2} \right] \left[1 - \frac{(ay+x)^2}{\lambda^2 [ab(a+1)]^2} \right]}} \quad (20)$$

Дуже цікавий випадок дістанемо, як возьмемо за основу зер квадратову сітку із боком a (фіг. 4).

Тоді два пучки прямих можна написати у виді

$$\begin{array}{l} x = \pm a\lambda \\ y = \pm a\lambda \end{array} \quad \begin{array}{l} \lambda = 1, 2, 3, \\ \text{і окремо } \lambda = 0. \end{array}$$

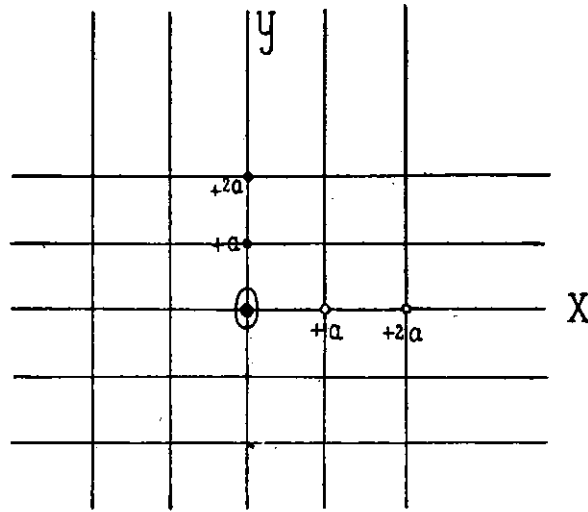
Зерві чинники $x \pm a\lambda = 0$ можна написати у виді

$$1 - \frac{x}{\pm a\lambda};$$

як що брати їх завсїди парами так, щоби $+\lambda$ і $-\lambda$ були разом, тоді чинник

$$1 - \frac{x^2}{a^2 \lambda^2}.$$

містить у собі обі прості.

Фіг. 4.

Функція z , із зерами здовж прости

$$x = \pm a\lambda$$

має вид

$$z_1 = e^{H_1(x, y)} x \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left(1 - \frac{x^2}{a^2 \lambda^2}\right) \quad (23)$$

Одначе з теорії Ваєрштрасса знаємо, що

$$\sin \pi x = \pi x \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left(1 - \frac{x^2}{\lambda^2}\right)$$

Примінюючи підставлене $x \left| \frac{x}{a} \right.$, дістаємо

$$\sin \pi \frac{x}{a} = \frac{\pi x}{a} \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left(1 - \frac{x^2}{\lambda^2 a^2}\right) \quad (24)$$

З порівняння (23) і (24) дістаємо wzorec

$$z_1 = e^{H_1(x, y)} \frac{a}{\pi} \sin \pi \frac{x}{a} \quad (25)$$

Аналогічно поступаємо для зер здовж простих

$$y = \pm \lambda a;$$

функція, яка має виключно здовж них зера, має вид

$$z_2 = e^{\frac{H_2(x, y)}{\frac{a}{\pi} \sin \pi \frac{y}{a}}}$$

Функція:

$$\frac{z}{e^{\frac{H_2(x, y)}{\frac{a}{\pi} \sin \pi \frac{y}{a}} \cdot e^{\frac{H_1(x, y)}{\frac{a}{\pi} \sin \pi \frac{x}{a}}}} = e^{H_3(xy)} \quad \left. \begin{array}{l} \text{є цілою функцією} \\ \text{без зер у скін-} \\ \text{ченій віддалі.} \end{array} \right\}$$

Звідси:

$$z = e^{\frac{H(x, y)}{\frac{a^2}{\pi^2} \sin \frac{\pi x}{a} \sin \frac{\pi y}{a}}} \quad (26)$$

Накінець зістає нам іще визначити чинник $e^{H(x, y)}$. У тій цілі заложім, що наша функція має мати в точці

$$P(x, y) = \left(\frac{a}{2}, \frac{a}{2} \right) \quad (27)$$

максимум; тоді як відомо

$$\left(\frac{\partial z}{\partial x} \right)_P = 0, \quad \left(\frac{\partial z}{\partial y} \right)_P = 0. \quad (28)$$

Зріжничкуймо z частинно після x і y , то дістаємо:

$$\left. \begin{array}{l} \frac{\partial z}{\partial x} = e^{\frac{H(x, y)}{\frac{a^2}{\pi^2} \sin \frac{\pi x}{a} \sin \frac{\pi y}{a}} + e^{\frac{H(x, y)}{\frac{a^2}{\pi^2} \sin \frac{\pi x}{a} \sin \frac{\pi y}{a}}} \frac{a}{\pi} \cos \frac{\pi x}{a} \sin \frac{\pi y}{a} \\ \frac{\partial z}{\partial y} = e^{\frac{H(x, y)}{\frac{a^2}{\pi^2} \sin \frac{\pi x}{a} \sin \frac{\pi y}{a}} + e^{\frac{H(x, y)}{\frac{a^2}{\pi^2} \sin \frac{\pi x}{a} \sin \frac{\pi y}{a}}} \frac{a}{\pi} \cos \frac{\pi y}{a} \sin \frac{\pi x}{a} \end{array} \right\} (29)$$

Щоби сповнило ся услівє (28) в точці $\left(\frac{a}{2}, \frac{a}{2} \right)$, мусить бу-
ти конче

$$\left. \begin{array}{l} \frac{\partial H(x, y)}{\partial x} = 0 \\ \frac{\partial H(x, y)}{\partial y} = 0 \end{array} \right\} (30)$$

а се значить, що $H(x, y) = const.$, отже також $e^{H(xy)} = const.$

Для того

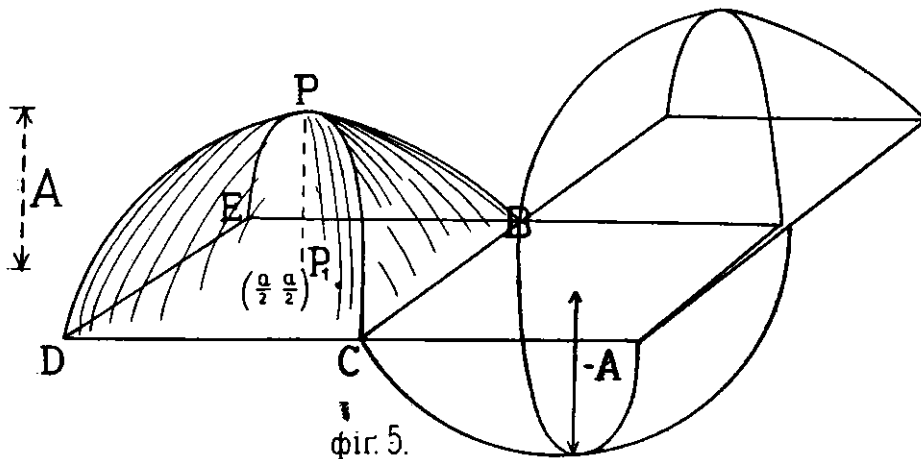
$$z = C \frac{a^2}{\pi^2} \sin \frac{\pi x}{a} \sin \frac{\pi y}{a} \quad (31)$$

Нехай буде

$$H(xy) = C = \frac{A\pi^2}{a^2},$$

де A будемо називати амплітудою поверхні z , тоді z прийме вид

$$z = A \sin \frac{\pi x}{a} \sin \frac{\pi y}{a} \quad (32)$$

Дальші розсліди показують, що се буде поверхня, зложена із пристайних квадратних чашок, із яких дві довільні сусідні завсіди лежать так, що одна дає максимум, а сусідня мінімум вартости функції z і то якраз $+A$ або $-A$ (гляди фіг. 5).

Рівняне сеї поверхні збудоване аналітично на основі її зер має остаточний вид

$$z = A \frac{\pi^2}{a^2} xy \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left[1 - \frac{x^2}{a^2 \lambda^2} \right] \left[1 - \frac{y^2}{a^2 \lambda^2} \right] \quad (33)$$

Із сього приміру видко, який вплив має довільна функція $H(xy)$. Зера функції $z = f(xy)$ визначають її аж до чинника

$$e^{H(xy)}.$$

Рівночасно повстають нові проблеми в теорії аналітичних функцій двох змінних. Замість точок виступають тут уже й цілі криві, вздовж яких розміщені зера або бігуни функції $z = f(xy)$. Отже заходить питання, як ті криві мають бути упорядковані, щоби вони однозначно дефініювали функцію.

Висше наведені приміри показують наглядно конечність існування твердження Ваєрштрасса, поширеного до двох змінних. У консеквенції мусить існувати й поширене право Міттаг-Леффлера, бо функція $\log z$ буде мати приписані бігуни.

Тара, Сибір 26. жовтня 1917.

INHALT.

Verf. stellt sich die Aufgabe, in der Theorie der analytischen Funktionen zweier unabhängigen Veränderlichen ein Analogon zu den Theoremen von Weierstraß und Mittag-Leffler zu finden, die ganze bzw. meromorphe Funktionen einer unabhängigen Variablen betreffen.

Als erstes Beispiel konstruiert er die analytische Funktion, die eine auf der Wasseroberfläche unter dem Einfluß eines vertikal schwingenden Punktes entstehende Wellenfläche darstellen soll. Eine beliebige Fläche (M) $y - tg \alpha \cdot x = 0$ schneidet die gesuchte Wellenfläche $z = f(x, y)$ längs einer Sinuslinie. Nach Morosoff hat dieselbe die Gleichung

$$z = \sin x \cdot \cos \alpha \quad (x \geq 0).$$

Wenn man aber diese Gleichung auf analytischem Wege aufzustellen hat, u. z. auf Grund ihrer Eigenschaft, daß die Fläche die $(x, y) =$ Ebene nach Kreisen mit den Radien λk , schneidet, bildet man das absolut konvergente Produkt

$$\prod_{\lambda=1}^{\infty} P_{\lambda}(x, y) = \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left(1 - \frac{x^2 + y^2}{\lambda^2 k^2} \right).$$

Der Quotient

$$\frac{z}{\sqrt{x^2 + y^2} \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left(1 - \frac{x^2 + y^2}{\lambda^2 k^2} \right)}$$

stellt eine Funktion dar, die auf der Ebene (x, y) keine Nullstellen hat; diese Eigenschaft kommt aber der Funktion $e^{H(x, y)}$ event.

const. zu. Da $H(x, y)$ beliebig, kann man die Bedingung stellen, daß ihre Variablen in der Verbindung $x^2 + y^2 = R^2$ auftreten; somit wird

$$z = e^{H(R^2)} R \cdot \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left(1 - \frac{R^2}{\lambda^2 k^2} \right);$$

diese Funktion läßt sich mit der bekannten Weierstraßschen Sinus-Entwicklung $\sin \pi x = \pi x \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left(1 - \frac{x^2}{\lambda^2} \right)$ in Zusammenhang bringen, indem man $x = \frac{R}{k}$ setzt, $\lambda = 1$ und ihr einen entsprechenden Faktor voranstellt. Wenn man noch die Funktion $H(R^2)$ so einfach als möglich wählt und also

$$e^{\frac{H(x, y) k}{\pi}} = \text{const.}$$

setzt, reduziert sich ihre weitere Untersuchung auf die der Funktion

$$z = \frac{A\pi}{k} R \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left(1 - \frac{R^2}{\lambda^2 k^2} \right);$$

A ist ihre Amplitude, $2k$ ihre Periode (cf. Fig. 2).

Zweitens verlangt Verf., als Nulllinien mögen nicht Kreise, sondern Geraden angenommen werden, u. z. die der zwei orthogonalen Scharen:

$$\left. \begin{array}{l} \text{(A) } y - ax - b\lambda = 0, \\ \text{(B) } ay + x - \lambda ab(a+1) = 0. \end{array} \right\} \lambda = 1, 2, 3, \dots$$

Da $\prod \left(1 - \frac{y-ax}{b\lambda} \right)$ divergiert, setzen wir jedem seiner

Faktoren den Koeffizienten $e^{\frac{y-ax}{\lambda}}$ voran und bekommen daraus ein beständig konvergentes Produkt von absolut konvergenten Reihen. Schließlich kommt man zur Funktion, die längs der Geradenschar (A) Nullstellen besitzt:

$$z_1 = (y - ax) \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left[1 - \frac{(y - ax)^2}{\lambda^2 b^2} \right].$$

Ebenso liegen die Nullstellen von

$$z_2 = (ay+x) \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left[1 - \frac{(ay+x)^2}{\lambda^2 [ba(a+1)]^2} \right]$$

auf der Geradenschar (B). Nun ist die gewünschte Funktion

$$z = e^{H(x,y)} (y-ax)(ay+x) \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left[1 - \frac{(y-ax)^2}{\lambda^2 b^2} \right] \left[1 - \frac{(ay+x)^2}{\lambda^2 [ab(a+1)]^2} \right].$$

Als ein interessanter Spezialfall ergibt sich, wenn die beiden Geradenscharen das quadratische Netz mit der Seite a bilden. Dann wird

$$z = e^{H(x,y)} \frac{a^2}{\pi^2} \sin \frac{\pi x}{a} \sin \frac{\pi y}{a}.$$

Um $H(x,y)$ zu bestimmen, setzen wir fest, daß $z \left(\frac{a}{2}, \frac{a}{2} \right) = \text{Max. sein soll.}$ Daraus folgt $H(x,y) = \text{const.}$ oder

$$z = A \sin \frac{\pi x}{a} \sin \frac{\pi y}{a}$$

(Fig. 5); $\pm A$ ist die Amplitude der einzelnen Flächenteile. Der analytische Ausdruck für z ist demnach

$$z = A \frac{\pi^2}{a^2} xy \prod_{\lambda=1}^{\infty} \left[1 - \frac{x^2}{a^2 \lambda^2} \right] \left[1 - \frac{y^2}{a^2 \lambda^2} \right].$$

Daraus ergeben sich neue Probleme in der analytischen Funktionentheorie für den Fall zweier Veränderlichen, indem hier nicht einzelne Punkte, sondern ganze Linien als Örter für Nullstellen oder Pole auftreten. Aus diesen Beispielen schließt Verf. auf die Notwendigkeit einer Verallgemeinerung nicht nur des Weierstraßschen Theorems, sondern auch des von Mittag-Leffler, weil z. B. $\log z$ vorgeschriebene Pole besitzt.